

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPATULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18APARE DU
Redactor: Pr. De.

On. Direcțiunea Liceului „M. N. Coarță” Arad

AMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

Nr. 4198/1945.

ANDREIdin mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului,
Ienopolei și Halmagiului.*Iubitului Cler și Popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie. Har și milă
dela Dumnezeu-Tatăl prin Domnul nostru Iisus Hristos.*

„Hristos este pacea noastră, El care a
făcut din cele două lumi-una, adică a
surpat peretele din mijloc al despărțirii,
vrăjmășia”. (Efeseni 2, 14).

Iubiți credincioși,

A treia zi de Paști (9 Maiu) din anul acesta a încetat pe continentul nostru războiul armelor și a fost proclamată pacea. Groaznicul războiu prin care a trecut omenirea, rămâne pentru noi creștinii o tristă dovadă cât de departe ne găsim încă de acea stare luminoasă de lucruri, pentru înfăptuirea căreia a venit în lume Fiul lui Dumnezeu, ca prin iubire să înfrățească toate popoarele, fii ai aceluiaș Tată ceresc.

S'au adevărit și de astădată cuvintele Mântuitorului că: „*Toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri*” (Matei 26, 52), pentru că nimic bun nu se poate face prin silnicie și puterea armelor. Acestea numai coboară pe om la treapta de animal și sporesc suferința obștească.

Se vor găsi mulți cari să istorisească urmașilor toate grozăviile acestui războiu, înșirând armele iscodite de mintea omenească cea atât de iscusită în a ucide, precum și numărul mare de morți și schilozi și mulțimea de ruine, — dar abia se va găsi mână omenească în stare să descrie tot sbuciumul sufletesc prin care a trecut omenirea în decursul acestui timp de încercare. Pentru că, alături de suferințele din afară, mâna lui Dumnezeu a scris în inimi chinuitoare întrebări: despre rostul vieții și despre pacea și fericirea pierdută. Amintirile războiului se vor șterge, dar cele scrise de Dumnezeu în suflete nu vor pieri.

Unii oameni abia au așteptat proclamarea păcii ca să se arunce cu o sete nepotolită asupra bunurilor trecătoare. Aceștia cumpără și vând și speculează fără milă, — ca pe vremea dinainte de potop — fiindcă ei știu că pacea lumii este numai un răgaz între două războaie.

Cei mai mulți dintre oameni însă nu se mulțumesc cu această pace trupească, ci caută temelia cea trainică a păcii în suflete, pentru că își dau seama că adevărata pace nimeni altul nu ne-o poate da decât Dumnezeu cel veșnic, care singur cârmuește lumea și în mâna Căruia popoarele sunt ca niște unelte. Nu planurile omenești, care se mișcă într'un orizont strâmt, ci veșnicul plan al lui Dumnezeu izbutește totdeauna, fiindcă El cârmuește lumea pe căi și prin mijloace abia cunoscute de slaba minte omenească.

Și care este planul lui Dumnezeu? Il cunoaștem, fiindcă ni l-a descoperit Fiul. Este acela de a ridica din nou pe om la înălțimea din care el a căzut prin păcatul lui

Adam, și de a sădi iarăș pacea în inima lui. Căci scris este că Dumnezeu a făcut pe om desăvârșit. (Facere 1, 31). Trupul celui dintâiu om era sănătos și frumos, iar sufletul lui era plin de lumină, adevăr și bine. Toate puterile și simțurile trupului stăteau în slujba și sub ascultarea sufletului, iar sufletul era sub ascultarea lui Dumnezeu. Desăvârșita armonie dintre trup și suflet și deplină ascultare a sufletului față de Dumnezeu era izvorul păcii și fericirii omului. Însă în clipa în care sufletul prin neascultare s'a răsvrătit împotriva lui Dumnezeu, în acea clipă și trupul s'a răsvrătit împotriva sufletului. Atunci a pierdut omul pacea lăuntrică și a început în el acea luptă neîncetată între trup și suflet, între bine și rău, între lumină și întuneric. Așa pedepsește Dumnezeu răul cu alt rău ce se naște din el.

Iubiți credincioși,

Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să ridice pe omul cel căzut în păcat, să-l curățească, să-l sfințească, să-l îmbrace iarăș în haina cerească a nevinovăției, — cu un cuvânt să direagă din nou în el chipul asemănării cu Dumnezeu, spre a-l face moștenitor al luminii și fericirii în viața cea veșnică.

În lumina învățăturii lui Iisus Hristos ne dăm seama că pacea după care însetoșăm nu este pacea acestei lumi. Dovadă că deși războiul s'a sfârșit și furtuna cea din afară a încetat, totuș înlăuntrul nostru mai clocotește marea patimilor și din această pricină nu putem gusta dulceața păcii. Suntem încă în lanțurile de robie ale păcatului și robul nu simte bucuria păcii, fiindcă nu este slobod.

Sunt două feluri de pace: *pacea lumii* și *pacea lui Hristos* (Ioan 14, 27). Pacea lumii se câștigă prin negociere între oameni. Ea este rodul unei târgueli, ce se cere a fi cuprinsă în scris și întărită cu sigilii. Pacea lui Hristos se dăruiește de sus sufletului împăcat cu Dumnezeu, și prezența ei o simțim în bucuria inimii pe care n'o mai turbură nimic în lume.

Sub *pace* înțelegem o stare de odihnă, în care putem gusta bucuria vieții. Pacea adevărată trebuie să fie lungă și sigură, spre a ne putea bucura de ea. Lumea nu ne poate da o astfel de pace, pentru că nimic în lume nu e statornic. Cu timpul toate ni se răpesc. Numai Dumnezeu cel veșnic, Stăpânul atotputernic a toate, ne poate da adevărata pace. Această pace, a inimii, pe care ne-a adus-o Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, o gustăm atunci când ne simțim sub ochii ocrotitori ai Tatălui ceresc, singurul care este în stare să ne apere de tot răul ce ne-ar putea amenința.

Sbuciumul nostru sufletesc nu află altă alinare decât în pacea lui Iisus Hristos.

Nu pacea lumii o dorim ci pe cea a sufletului împăcat cu Dumnezeu, aproapele și cu sine.

Nu groaza zilei de mâine ne chină, ci neliniștea din sufletul nostru turburat de păcate.

Nu lipsa de pâine ne îngrijorează, cât foamea sufletului după adevăr și dreptate.

Nu într'atât lipsa de haină trupească ne face să tremurăm, cât mai ales goliciunea sufletului desbrăcat de fapte bune.

Avem, debunăseamă, și lipsuri trupești, însă sufletul nostru se simte mult mai chinuit de lipsa celor cerești. Dumnezeu ne-a adus la o răspântie, când sufletul din noi își strigă întâietatea față de cele trecătoare. Glasul cerului străbate deastădată prin învălmașeala pământului. Mâna lui Dumnezeu, ca prin fulger, luminează întunerecul din noi spre a nu rătăci din calea vieții.

Sufletul din noi vrea să se ridice la frumusețea cea dintru început, la nevinovăție, la lumină, la adevăr, și la armonie cu Dumnezeu. Calea ne-o deschide Fiul lui Dumnezeu, Indrumătorul și Insoțitorul, care vine să petreacă cu noi.

Pacea de jos a lumii, numai așa va fi trainică dacă va fi încununată de pacea de sus, a lui Dumnezeu, ce coboară peste omenirea împăcată și înfrățită în iubire, pentru că în fața lui Dumnezeu cele de sus cu cele de jos una sunt. Deasupra pământului ce suferă nu se întinde un cer mut și tăcut, ci cerul și pământul sunt aceeași împărăție, în care este de față iubirea cea plină de veghe a lui Dumnezeu. Însă pacea de sus nu coboară pe pământ decât atunci când și pământul se proșterne la picioarele tronului lui Dumnezeu.

Iubiți credincioși,

Nașterea lui Iisus Hristos ne deschide din nou cerul cu luminile lui. După cum soarele revarsă lumină și căldură peste ochii noștri cei trupești, așa și Fiul lui Dumnezeu luminează mintea noastră cu lumina adevărului și întărește voința pentru facerea binelui. La bolile cele mai grele avem lipsă de doftorii cei mai iscușiți. Acum, când ne sbatem să găsim iarăș pacea pierdută, nu ne-am putea mulțumi cu ajutorul unui om, oricine ar fi acela, ci numai cu unul venit de sus, care să aibă putere și asupra sufletului. Avem lipsă de un Mântuitor care să ne vindece sufletele, să strice peretele despărțitor între Dumnezeu și om, să dărîme peretele urei dintre om și om, și care să ne slobozească sufletul din robia păcatului.

Numai legea iubirei, adusă în lume de către Iisus Hristos poate pune capăt re-
lelor de care suferim. Numai ea dă celui orfan-tată, celui bolnav-îngrijitor, celui sărac-
milostenie, celui apăsător-apărător, celui bătrân-sprijinitor și celui din închisoare-mângăitor.
Nu este nici o nenorocire, la care iubirea creștină să nu fie în stare a da un ajutor și
nici vre-o suferință pe care ea să n'o poată îndulci.

Către Iisus Hristos, marele Doftor și Mângăitor, se îndreaptă și acum inimile
noastre însetate de pace. Pe El îl căutăm. Ce mare binefacere e pentru noi că El ne cer-
cetează an de an cu Nașterea Să. El vine neîncetat să se nască, să petreacă între noi, să
propovăduiască adevărul ceresc, să pătimească, să moară pentru noi, să învieze și să se
înalțe la cer, spre a ne pregăti acolo și nouă loc. El ne face părtași la întreaga Lui viață,
ca un frate ce vine să ne ridice cu dânsul la slava cerească. Venind între noi, El ne gă-
sește an de an cu alte răni, cu alte dureri, cu alte necazuri. El are însă vindecare pentru
toate greutățile noastre.

Il așteptăm și-L dorim și deastădată, ca niște naufragiați pe mare cu cărma co-
rabiei frântă, ce se luptă cu valurile turbate, — pe El, Cărmaciul sufletelor.

Ca oile rătăcite îl așteptăm pe El, Păstorul care să ne adune la turmă.

Ca desamăgiți de lumea înșelătoare, ce nu ne poate da pacea și alinarea, îl aștep-
tăm pe El, ca să ne ducă la sânul Tatălui.

Ca streini în lume, ce căutăm liman, îl dorim pe El, ca să ne călăuzească la
patria și moștenirea noastră cea cerească.

Ca răniți de răutate în lupta vieții, ridicăm ochii spre El, Impăratul cel biruitor.

Ca niște goi, flămânzi și însetoși după cele cerești, îi cerem: haină de nuntă
(Matei 22, 11), pâine cerească (Ioan 6, 50) și apa cea vie (Ioan 4, 10).

Ca bolnavi cu sufletul îl așteptăm cu stăruință pe El, Doftorul trupurilor și al
sufletelor.

Ca marea turburată de valuri este lumea, și ca frunza ce plutește deasupra ei
este sufletul nostru. Numai mâna Celui ce a potolit furtuna mării (Matei 8, 20) va fi în
stare să potolească și patimile din inimi și să nu lase valurile să se ridice iarăș deasupra
lumii. Numai Fiul lui Dumnezeu, la a Cărui Naștere „mila și adevărul s'au întimpinat,
dreptatea și pacea s'au sărutat“ (Psalm 84, 11) este în stare să coboare pacea lui Dum-
nezeu în suflete.

Deaceea, rugăciunea noastră de azi către Dânsul să fie aceasta: Vino, Iisuse,
învață-ne, să ne iubim, ca să găsim iarăș calea vieții. Din cenușa inimei aprinde iarăș focul
dragostei către aproapele. Stinge vântul urei care ne seacă inimile. Adu pacea Ta în inimi
și pe pământ între popoare.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtă-
șirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți.

Dat în Reședință Noastră episcopescă din Arad, la praznicul Nașterii Domnului,
din anul mântuirii 1945.

Al vostru iubitor părinte sufletesc:

† ANDREI,
Episcop.

A SOSIT HRISTOS

În zilele când s'a împlinit sorocul să se nască Hristos, lumea se găsea pe punctul final al unui lung proces de coborîre și decadentă. Sub povara vremurilor grele ca plumbul, totul se prăbușea în întunec și ignoranță. Sbuciumul evenimentelor semăna cu gemetele agoniei. Și era firesc să fie așa, căci un edificiu construit fără temelii solide, se surpă întocmai ca o cetate zidită din carton.

Imperiul Cezarilor era o arătare falnică și grandioasă. O realizare de forțe puternice și o organizare măiastră și superbă, cum nu mai văzuse pământul. În realitate însă era un colos fără coeziune, care se sprijinea pe vârfurile a milioane de baionete. Era un amestec caleidoscopic de neamuri, limbi, credințe, datini și obiceiuri. Corupția îi măcina în mod irezistibil puterea de viață. Sufletul îi era putred.

În palatele de marmoră ale potentatilor, feeric luminate, erau îngrămădite bogății imense. Aici se practica, corupția, luxul exorbitant și o viață ușoară și destrăbălată. Sângele purtător de puteri mistice, cu setea de răzbunare și cu foamea de plăceri, erau idealurile lumii vechi.

Iar de jos, din pulberea pământului, se ridicau în nuanță de protest suspinele, jalea mizeria și gemetele milioaneilor de desmoșteniți, ferecați în lanțuri și trecuți în rândurile animalelor. Sub orice aspect, sentimentul decadenței, cuprinsese toate clasele sociale.

În valvârtejul acestei dileme și nesiguranțe, omenirea se întreba: încotro și unde mergem? Ce ne-aduce ziua de mâine? Și, care este criteriul actualei noastre viețuiri? Căci din bezna întunecului se ridica în mod înspăimântător, fantoma necunoscutului, spre care aleargă lumea cu pași grăbiți.

În această situație plină de desnădejde, trebuia neapărat să intervină o forță mistică, să fășnească de undeva fulgerul unei flacări, care prefăcându-se stâlp de foc, să zăgăzuiaască acest proces de destrămare și să despice lumii un drum nou spre „pământul făgăduinței”. Toți o așteptau și toți o doreau această forță mântuitoare cu înfrigurare și delir.

Și într'adevăr, prin „Răsăritul cel de sus”, lumina cea adevărată, s'a coborît pe pământ și prin Nașterea Mântuitorului Hristos, a pornit mărețul proces de spiritualizare a pământului. Învățăturile sublime ce radiază din peștera Vifleemului, se prefac în valvătae de foc, care în scurtă vreme, aprind toată lumea. Din

momentul în care magii călători, au pornit la drum, să caute Pruncul nou născut, se angajează cea mai formidabilă bătălie din câte a cunoscut lumea: bătălia sfântă și măreață, pentru încreștinarea și spiritualizarea lumii. În acel ceas s'a pus temelia de granit la monumentala clădire a Bisericii și civilizației creștine.

Doisprezece pescari din Galileia, cu sufletele pline de groază și cu inimile pline de durere, până acum ascunși în catacombe și în crepăturile pământului, formează legiunea sfântă, pe care Hristos o aruncă în luptă și-o vrea biruitoare. Ura, intriga, violența, crimele, pasiuni clocotitoare, apoi toată rafinăria unei lumi cufundată în plăceri și tot aparatul formidabil al unui imperiu fără pereche în istorie, se ridică în contra celor doisprezece apostoli

Și totuși, biruința este a lui Hristos. Cuvintele de foc ale sfintei evanghelii incind toată zarea, ca la urmă, pe coroana cezarilor, pe mărețele temple păgâne și pe palatele somptuoase, să implante crucea și flamura biruitorului Hristos.

La chemarea apostolilor toate popoarele au frânt barierele vechilor credințe și în cântece de tropare sfinte, au pornit cu zor, spre culmile fericirii vremelnice și spre piscurile vieții eterne.

Deși în cursul veacurilor, noi și noi valuri păgâne au izbit cu furie zidurile Bisericii, ea nu s'a clătina, căci Hristos trăește și adevărul etern nu poate fi nimic de nici un uragan de pe fața pământului.

Biserica activează cu elan și hărnicie, despiciând noi și noi drumuri de viață și progres. Ea seacă bălțile, înfrânge cătușele sclavilor, ridică femeia pe culmea ordinii evanghelice, edifică biserici, școli, spitale, instituții de înaltă gândire, de caritate și asistență socială. Pune frontiere de pace între popoare și țări, transformă și modelează sufletele, turnând nou duh de viață în toate așezările lumii. Viața cu toate aspectele ei variate a fost prinsă în această horă grandioasă. Gândirea și poezia, științele și artele, politica și sbuciumul social-economic, au îngenuंचीat la altarele sfinte ale lui Hristos. Biserica și civilizația creștină, plâzmuesc o lume nouă și vestesc prin veacuri și peste veacuri, măreția operei de mântuire și progres, săvârșită de tainica putere a sfintei evanghelii.

Ajunsa la strălucire nebănuită, civilizația

zilelor noastre, începe a înăbuși duhul care i-a dat viață. Glasul duhului sfânt, este acoperit de chiotul plăcerilor și de zuzuitul mașinelor. Suflete pustii, gânduri trudite de nesiguranță, fețe supte de chinuri și pumni încheștați spre revoltă, apar la încrucișarea drumurilor. Clădirea din care dispăre duhul bun, amenință cu prăbușirea, ca un trup rămas fără suflet. E concluzia firească a unui proces lung de decadență sistematică. Coborim mereu, dela Dumnezeu spre materie. De atâta vreme trăim în nesiguranță și nestatornicie, în crize neîntreprupte și nevindecate.

Însă, în ciuda marelui întunecimi, ce s'a lăsat peste lume, cu toată beția sângelui și a dorinței triumfătoare, — durerile sfâșietoare ale ceasului de față, nu sunt geamătul de moarte a civilizației creștine, ci vestesc nașterea unei lumi noi, a unei haine creștine cu care principiile lui Hristos, se pregătesc să îmbrace încercatul suflet al omenirii. Astfel avem certitudinea sigură că chiar dacă se vor înregistra înfrângeri dureroase, chiar dacă vor veni zodii de eclipsare, toate acestea sunt vânturi trecătoare. Biserica are promisiunea statorniciei, până la sfârșitul veacurilor. Și câtă vreme ea există, prin suferință și jertfă, principiile eterne ce izvoresc din peștera Vifleemului, vor înflori pe ruinele și mormintele formelor de civilizație, cari n'au ținut cont de adevărul etern.

Chiar ideologiile, cari se par că ar înăbuși orientarea metafizică a lumii, cuprind în sine elemente de mare importanță pentru reînnoirea culturii și a civilizației, într'un nou duh de viață. În locul exploatării, în mod neomenesc, a muncitorilor și a celor ce trăesc în mizerie și suferință, se afirmă tot mai pronunțat dreptatea socială bazată pe primatul muncii. Dinamismul acestor ideologii are orientare justă. Biserica trebuie să elimine toate exagerările din sufletul creștinilor și să le mențină în echilibrul rodnic și binefăcător, restabilind armonia universului și intronând în lume pacea și domnia lui Hristos.

În mijlocul materialismului care tinde spre triumf și în vâltoarea unei civilizații de fabricație lugubră, praznicul Nașterii lui Hristos din anul acesta, praznic care este chintesența creștinismului, este pentru omenire un prilej de încercare, dar și de îndemnuri, pentru încordarea tuturor forțelor, ca să pună toată munca, toată gândirea, toate nădejțile și toate credințele popoarelor în concordanță cu idealul creștin.

O poruncă de sinteză și de armonizare, ne spune și nouă Românilor, că trebuie să știm

preții după cuviință aceasta înălțare a sufletelor spre peștera din Vifleem. Pentru că, toată munca, toată lupta și toate strădaniile noastre pentru existența și dăinuirea noastră pe aceste mândre plaiuri, veacuri după veacuri, s'a desfășurat sub scutul și flamura Mântuitorului Hristos, care s'a născut în peștera din Vifleem. Deci, sus inimile!

Protopop: S. STANA

Praznic luminos...

E ziua nașterii Domnului: eveniment însemnat în viața sufletului omenesc. Lanțurile nevăzute ale blestemului, care țineau pe om departe de Dumnezeu, s'au topit, căci „lumina cea pururea filtoare” a răsărit.

„Hristos se naște măriți-L!”

Fiecare zi de seamă adună și face în jurul ei mari pregătiri. Adună multă osteneală și trudă, care apoi să se risipească. Ziua nașterii Domnului în istoricitatea ei a adunat nădejțile și bucuriile atâtor generații, începând cu cel dintâi om, cari așteptau în taințele sufletelor inundarea pământului cu lumina cerului. S'au stins pe rând purtate de speranța că cei lăsați în urmă vor gusta plinătatea acelei praznic, când cerul va îmbrățișa pământul și o nouă binecuvântare îl va dărui, a cărei pecete va rămâne ca stemă întru plinirea veacurilor. De trei ori fericiți au fost însă aceia cari au luat parte și au gustat din bucuria de a vedea pe Dumnezeu născut cu trup pe pământ.

Din puzderia de lumină risipită cu ocazia acelei sărbători universale s'a păstrat până azi cu fiecare prăznuire a acestei nașteri minunate. — Ziua nașterii Domnului adună întotdeauna multă bucurie, farmec, vrajă de cântec și veselie, cari se risipesc în dulci și neuitate seri de meditații — gânduri duioase — sfinte seri creștinești. — Aceasta este prisma sufletescă prin care privim steaua dela răsărit... magii... îngerii și mai presus de toate pe pruncul Iisus din ieslea cea minunată a staulului din marginea Vifleemului.

Așa vedem fiecare praznicul Nașterii Domnului în lumina copilăriei noastre și simțim trăirea lui în viața creștină. Căci cu fiecare clipă, care apropie acest eveniment de actualizarea sa în această creștină sărbătoare, întreaga ființă a omului încearcă să se purifice de poftele cărnii și de ispite, dorind să se aducă mai curat, mai nevinovat, ca prinos lui Hristos; să se apropie cât mai pregătit în cele ale duhului de Mântuitorul lumii.

Mulți însă nu reușesc a înfăptui acest plan de ridicare cu sufletul și cu trupul la pruncul Iisus, căci pregătirile pentru praznic, pe latura mate-

rială, au copleșit grija esențială: sufletul. Aceia n'au simțit că Domnul Iisus s'a născut. N'au văzut steaua Lui la răsărit, căci inima lor era prea înegrită de fumul păcatelor și trupul lor doria mai mult mesele încărcate cu mâncări și băuturi, decât să simtă revărsându-se în sufletele lor mireasma duhovnicească a prăznirii inimii. Pentru acești mulți un asemenea praznic este un accident, o întâmplare care îi oprește un moment dela preocupările zilnice, în nesfârșitul drum după bunuri și plăceri. Atunci doar caută să se înfrupte din bogățiile adunate, constituind zile de hrană bogată în mâncări și băuturi, zi de odihnă prin ameteți, încât după sărbători sunt mai mult oboșiți decât întăriți trupește și sufletește.

Praznicul de altă dată plin de belșug și de risipă în cele trupești, se arată azi plin de lipsuri, dureri, suferințe și mai multă simplitate. În mijlocul lor apare însă Vifleemul mai luminos și sufletele mai curate. Numărul acelor cari, cu mare nerăbdare, au așteptat pe Iisus să se nască în teslea săracă, dar plină de bucuria îngerilor și sublimitatea cântării lor este totuși însemnat. Aceștia, ca și magii călăuziți de steaua minune, au venit la Vifleem să-și plece genunchii în fața Lui, aducându-i darurile lor umilite: inimi curate și lacrimi de bucurie că acea hidoasă fiară: răsboiul, care a întunecat cu fumul ei razele luminii de sus și stergea din suflete chipul Lui de Mântuitor, s'a sfârșit. Acest căleai satanic vârit în lume a turburat toată pacea lui Dumnezeu adusă, prin Iisus Hristos pe pământ. — În locul ei să răsară iarăși luminoasă steaua vifleemică — „stema lui Hristos” —, călăuzind mereu sufletele insetate și căutătoare de mântuire prin Iisus Hristos.

Pr. ALEXANDRU BUDAI

CRĂCIUNUL

numire românească a sărbătorii Nașterii Domnului

Praznicul Nașterii Domnului a dobândit în graiul poporului român, numirea mai cunoscută și mai des folosită, Crăciunul.

„Dimineața lui Crăciunu”

„Vine Crăciun cel bătrănu...”

sunt cuvinte dintr'o cunoscută colindă românească. Peste tot colindele cunosc numai această numire. Copiii i-au adăugat înainte un „Moș”: Moș Crăciun, pentru că în acest chip li se înfățișează praznicul aducător de atâtea daruri și bucurii. Numirea pare că e generală și în graiul celor mici ca și în al celor mari doar în calendare dacă se mai poate vedea numirea oficială-bisericească: Nașterea Domnului.

Poate că puțini știu de ce bogata limbă românească are două numiri pentru această săr-

bătoare împărătească. Și mai puțini vor fi știind că numirea Crăciunul este una din multele mărturii vii — în lipsa celor scrise — pentru vechimea și latinitatea creștinismului românesc.

Popor creștin din leagăn, poporul românesc a cunoscut o perioadă de creștinare progresivă ce corespunde, după mărturia cunoscătorilor, cu însuși perioada de formație a lui. Iisus Hristos și învățătura Lui aveau închinători în ambele Dacii, ca și în arcul Carpaților, în vremea în care zorile libertății răsăreau pentru această credință în împărăția romană. Misionari zeloși ca acel Nicetas din Remesiana, străbăteau pământul Daciei spre a semăna sămânța cea nouă. Desigur lucrul nu era așa ușor. Cum putea să înțeleagă barbarul noile obiceiuri și învățături ce i se propoveduiau? Trebuiau făcute unele îngăduiri, unele potriviri. Legea cea nouă trebuia să pornească dela elemente cunoscute din vechile credințe și obiceiuri, păstrând uneori forma și înoid conținutul. Doar Iisus n'a venit să strice Legea ci s'o desăvârșească.

Și iată că la păgâni era obiceiul ca preoții să cheme poporul în prima zi a lunii pentru a-i vesti sărbătorile.

Acestei adunări i se zicea în graiul strămoșesc *colatio*. De aci apoi: *colationem* — *colatione* s'a numit însăși serbarea în legătură cu *colatio*. Cea mai importantă colatiune era cea dela începutul anului, 1 Ianuarie.

Cuvântul acesta, *colatio*, pare a fi specific daco-roman, căci la alte popoare romanice întâlnim numiri derivate din *natalis*.

Este apoi, lucru știut că Nașterea Domnului a fost serbată în toată lumea creștină până după anul 350, deodată cu Botezul Domnului (Epifania). S nodul din Niceia (325) luă măsura ca la această sărbătoare să se anunțe data Paștilor și începutul Păresimilor. În această zi se vesteau datele acestea, stabilite de patriarhul alexandrin prin circulare, în mod solemn, poporului în biserică.

Această anunțare la Epifanie a sărbătorilor mobile de peste an, a putut să apară în ochii păgânilor de curând creștinați ca în totul asemănătoare *colatiei* lor de mai înainte, și ei numiră astfel sărbătoarea Nașterii Domnului, *colatio*. Desigur că această numire n'a putut veni din sânul bisericii oficiale. Ea a fost o creație o poporului iar misionarii au primit-o ca pe un mijloc de popularizare repede a sărbătorilor creștine la păgânii de curând convertiți. Dacă comparăm acest caz, cu altele asemănătoare (Florii — Intrarea în Ierusalim — dela Florilia: sărbătoarea de primăvară a florei și florilor; Rusalii dela Rosalia, timpul de înflorire a roselor) vom înțelege

că biserica oficială a făcut o concesiune de voie de nevoie, păgânismului, după multe altele.

„Interpretarea istorică a cuvântului Crăciun îngăduie o concluzie și cu privire la data creștinării sale și a poporului român. Anume sărbătoarea Nașterii Domnului a servit spre anunțarea sărbătorilor mobile, deci de *colatio* creștină numai până spre anul 330; dela această dată aproximativă sărbătoarea Nașterii Domnului se desparte de Bobotează, mutându-se la 25 Decembrie, *colatio* însă rămâne la Bobotează. Dacă neamul nostru ar fi primit creștinismul (și termenii săi lingvistici) abia după această despărțire, atunci s'ar numi Bobotează, nu Crăciun, iar Crăciunul ar fi primit numele de la Natalis. Până să se fixeze sensul creștin al cuvântului *colatio* a trebuit ca timp de o generație cel puțin, sărbătoarea să servească de *colatio* creștină, deci interpretarea istorică a cuvântului Crăciun ne arată creștini pe la 340—50”. (După Lupșa: Curs de istoria bisericii române, manuscris).

Iată cum vorba Crăciun, din graiul românesc stă bună mărturie pentru vechimea creștinismului nostru, datând dintr'o vreme în care în mintea strămoșilor cuvântul mai amintea vechile chemări la adunare ale preotului păgân; dar acum, creștini, *colatiune* era chemarea la sărbătorile creștine.

Colatiunea a rămas nume specific românesc pentru praznicul Nașterii Domnului. În numirea aceasta se ascunde ideea de chemare la prăznuire; într'o formă cu reminiscențe păgâne, un conținut bogat creștin, și o prețioasă relicvă pentru un trecut adeseori controversat.

Veniți iubitorilor de prăznuire. Colatiune — Crăciunul — ne cheamă să prăznuim în duhul strămoșilor cari ne-au păstrat și transmis această relicvă, Nașterea Pruncului Mântuitor.

Pr. Gheorghe Lițiu

Copilul Mariei

de VALERIU ȘIRIANU

*Să propovăduiască viață fără moarte
Și 'n noapte să reverse lumină pe pământ,
Cu graiul înalt proorociei vestiră Pruncul sfânt
Spre zările iubirii de alții să ne poarte.*

*În inimă Copilul aduce albă pâine
Ca să hrănească pruncii ce plâng dup-un covrig
Și bolnavii cari pleacă flămânzi, murind în frig,
Cinstiți creștini de astăzi și oameni buni de mâine.*

*S' adeverească glasul fatidic de profet
S'a animat pe cer o stea măreață-atunet
Să lumineze calea spre ninsul Nazaret
Și să sfințească'n leagăn atâtea mii de prunc.*

*Din răsărit sosiră trei magi în mâini cu daruri
În staul să se'nchine celul născut din haruri...
Să 'ngenuncheze'n grajdul ce-l luminase steaua
Ventră și păstoirii cu miei mai albi ca neaua*

*Și-al ingerilor imnuri regești în slăvi răsună:
„În inimă să domnească de astăzi voia bună
Și pacea să 'nflăorească și pe pământ ca'n cer
Florile-s dalbe Doamne, Osana, Lerui-ler!”*

Nădejdea Crăciunului

Prăznuim din nou aniversarea nașterii aceluia pe care l-au visat profeții dar nu l-au văzut decât cu ochii sufletului. Îl primim, i ne închinăm și noi, credem că a venit lumină în lume ca să risipească întunerecul păcatului și necunoștinții. Nădăjduim în El ca în făuritorul unor vremi noi, de pace și fericire, iar pe buze ni se sue cântarea îngerească: „Mărire lui Dumnezeu întru cei de sus și pe pământ între oameni pace și bunăvoință”.

Nu ne îndoim în credința noastră, dar privind în jur, în lume, ni se pare că Evanghelia înfrățirii care însuflețește inimile în ziua de Crăciun, încă nu a devenit o realitate pe pământ.

Crăciunul nu durează decât trei zile și în acestea suntem mai pătrunși de căldură și mai înclinați a jertfi pe altarul iubirii. Dar în restul celor 364 de zile a anului dispoziția inimii noastre este alta. Mai rece, mai neprimitoare. Într'o singură seară îl primim pe Hristos în casele noastre, cel puțin în preajma pomului de Crăciun, dar încolo, nu-i răspândim învățătura și nu-l introducem nici în raporturile noastre sociale, nici în instituțiile Statului, nici în fabrici, nici în ateliere, nici în lumea economică, politică sau comercială. Cu alte cuvinte, Sărbătoare Crăciunului în sine, este a lui Hristos, dar viața noastră încă nu e a Lui.

Cu toate acestea Hristos Domnul nu pentru aceea a venit în lume ca numai o zi din an să fie praznicul păcii și al înfrățirii; ci pentru aceea. ca anul întreg, viața întreagă să fie o sărbătoare permanentă, neîntreruptă a unei vieți rânduită și trăită în mod practic și real pe temelia dragostei evanghelice.

Mântuitorul s'a născut și avem în lume Crăciun, dar lumea nu trăește în duhul Crăciunului. Pentru ca în lume să existe acest duh, trebuie să aducem în viața ei mai multă dreptate, mai multă dragoste, mai multă milă, cu un cuvânt, mai multă iubire.

E știut că aceasta reclamă multă muncă și mai ales multă jertfă și abnegație. Calea oricărui progres înseamnă luptă. Dar Crăciunul ne îndeamnă ca pe altarele progresului omenesc în loc de focul urii și egoismului să fălfăie fiacărui iubirii și a moravurilor curate, care să înfrățească pe oameni, coborând astfel pe pământ adevărata democrație creștină.

De noi atărnă deci, ca Evanghelia Crăciunului să devină realitate în lume, ca percepțiile creștine să devină viață și ca adevărul și dreptatea puse în practică să înlăture din viața lumii toată minciuna și fățarnicia care ar putea spulbera nădejtile legate de praznicul Nașterii.

Prot. V. Mițuțiu

Taina întrupării

De aproape douăzeci de veacuri, imnul dumnezeieștei vestiri din noaptea nașterii lui Iisus, stăruie în văzduhuri ca o mărturie veșnică: „Slavă întru cei de sus, lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bună învoire“. — De aproape douăzeci de veacuri, gurile dreptcredincioșilor îl laudă în cântări: — „Hristos se naște, măriți-L; Hristos pe pământ, întâmpinați-L; Hristos din ceriuri, înălțați-vă!“ — De aproape douăzeci de veacuri, vestirea marelui taine e pe buzele pruncilor, și totuși, necredința stăpânește încă multe inimi. În sufletul multora stăruie încă îndoiala și mult prea multe cugete dăltuiesc întrebări cu dedesupturi de ispită!

— De ce s'a întrupat Hristos? De ce s'a făcut Dumnezeu om? Nu putea El oare să mântuiască omul, nu putea să-l ridice și fără a se naște din fecioară, ca om, El Dumnezeu cel adevărat?

Taina aceasta e mare, și ca pe orice taină a lui Dumnezeu, omul firesc nu o poate înțelege — și din moment, ce mintea ne este frământată de asemenea întrebări, însemnează că noi înșine suntem oameni firești, însemnează că nu suntem încă pătrunși de plinătatea lui Dumnezeu, însemnează că am rămas: *ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος*, omul cel vechi.

Omul cel vechi, omul firesc, față de Dumnezeu este un călcător al poruncii. Față de sine însuși el este o epavă. Păcatul a tulburat nu numai starea omului în raport cu Dumnezeu, ci și propria lui ființă, îngustându-i puterile.

Dacă prin păcat, firea celui dintâi om nu s'ar fi corupt, păcatul nu ar fi izbutit să-l robească și nu ar fi devenit nici universal. — Și iarăși, dacă prin cădere omul ar fi pierdut orice măsură a ceea ce este bine și ceea ce este rău, dacă păcatul ar fi rămas singura lege a vieții lui, el s'ar fi cufundat în el ca în singura realitate, l'ar fi trăit din plin, ca pe singurul temei al vieții și nu i-ar fi simțit povara. În păcat fiind s'ar fi simțit fericit.

Căderea însă, nu a fost totală. Păcatul nu a putut înăbuși în om imperativul oricărui bine. Alături de beția unei simțiri perverse, stăruie suspinul după starea primordială, ca o proscriere din care țâșnește tragicul, sfâșietor ca tipătul de mamă. E tragedia marelui neputințe, — „câci nu fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc. Omul nenorocit ce sunt. Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?“¹⁾

¹⁾ Rom. 7, 19, 24.

— Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și Fiul Omului!

Procesul mântuirii omului, nu este numai un proces de grațiere, un proces de absolvire sau de suspendare a unei pedepse binemeritate, ci unul de îndreptare. Iertarea juridică în sine, atâta vreme cât păcatul stăruie în mădularele mele, nu e mântuire! La ce ar folosi o asemenea iertare, dacă suspinul, dacă voirea binelui se înecă în neputință?

— La nimic! Sau, poate, la o mai mare îngruieră a pedepsei și la o mai mare adâncire a tragediei omenești, prin recidivă!

Dar, nu! Mântuirea nu e numai iertare; Mântuirea e îndreptare din har, prin credință! Dumnezeu, nu numai că l-a iertat pe om, ci scăpându-l din robia păcatului, i-a dat și puterea săvârșirii binelui — Această putere a săvârșirii binelui, e Iisus Hristos, — care prin credință locuiește în sufletul fiecărui creștin adevărat.

Credința prin care Iisus Hristos locuiește în sufletul omului, nu este numai o încredere în Dumnezeu, nu este numai nădejdea unei absolviri, ci este adevăritatea celor nădăjduite; este o realitate obiectivă. A nădăjdui, putea și poate oricine; — la credință obiectivă și reală, nu putea ajunge decât cel asupra căruia Dumnezeu își revărsa darul. De aceea, în Testamentul Vechi, mântuirea e apanajul celor aleși!

La plinirea vremii însă, lanțurile acestei sortiri, au căzut prin Iisus Hristos, care s'a făcut om, care s'a întrupat tocmai pentru a adevăra temeiul celor nădăjduite, pentru tot sufletul.

O altă mentalitate de adevăritare nu există, căci cum ar fi putut ajunge omul la credință, dacă nimeni nu s'ar fi făcut propovăduitor? Și iarăși, cine anume putea să fie propovăduitor și adevăritare, atâta vreme cât cea mai înaltă stare a omului, era doar starea de nădejde?!

— Nimeni! — Nimeni altul, în afara aceluia prin care s'a lucrat mântuirea omului dintru început. Nimeni altul, decât Iisus Hristos. Și El, s'a făcut om, pentru ca omul să-l poată primi pe Dumnezeu omenește, adică, firesc.

Cei dintâi creștini, așa l-au cunoscut! Noi cei de astăzi însă, ca om, nu-l mai putem cunoaște — credința celor dintâi creștini, credința a cărei începătură El s'a făcut prin întrupare, stăruie însă. Credința aceasta polarizează credința! Fiecare creștin adevărat, în virtutea credinței ce sălășluiește întru sine, este un propovăduitor; fiecare adevărat creștin este un purtător al mântuirii în lume; fiecare adevărat creștin, este un purtător al lui Hristos.

A vrut Dumnezeu, dintru început, ca la opera

de mântuire a lumii, să facă din om un lucrător și un părtăș; a vrut Dumnezeu să facă din viața omului, o viață teandrică, și pentru aceasta L-a trimis în lume pe Hristos.

Marea taină a întrupării lui Dumnezeu e taina înfierii omului!

V. G.
Stud. Teolog

Profeții vestesc nașterea Domnului

La o dată oarecare, la marginea unui sat uitat de oameni, din părinți modești și simpli, s'a născut, în ieslea unui staul, nici casă sau măcar pat n'avea, un copil despre care s'a vorbit cu mii de ani înainte de a se fi născut și se mai vorbește și azi, după alte mii de ani dela nașterea Sa și se va vorbi cât timp va exista lumea.

Au fost mulți oameni mari, întemeietori de religii chiar, al căror nume se pomenește cu sfilă azi, după sute de ani dela moartea lor, însă n'a existat și nu va exista niciodată un om despre care să se vorbească înainte de a se fi născut.

Impărații mari și puternici, învățații cei mai renumiți cari au Universul în degetul cel mic, bogații cei mai avuți, preoții cei mai binevăzuți în fața lui Dumnezeu, nu pot să știe nimic despre fiii lor, înainte de a se fi născut.¹⁾

Singur copilul modest, născut în staulului vitelor, S'a bucurat de acest dar minunat de a I se prezice, cu precizie rară, timpul când se va naște, locul unde se va naște, neamul din care se va trage. Lui singur I s'a cunoscut dinainte cu sute și mii de ani, mama care îl va naște, după trup, și-L va alăpta. El singur a fost acela a cărui nume s'a fixat cu secolii înainte și a cărui activitate se cunoștea înainte de a fi măcar zămislit.

Cartea sfântă a Vechiului Testament, este plină de profeții referitoare la nașterea Unsului Domnului.

Profetul blând care mângăia poporul în exil și care a știut, insuflat de Duhul Sfânt, să deslege visele regelui, a prezis timpul când se va naște Mântuitorul lumii: „Șaptezeci de săptămâni s'au tăiat preste poporul tău și preste cetatea cea sfântă, ca să se sfârșească păcatul și să se pecetluiască păcatele, și să se șteargă fărădelegile, și să se curățească nedreptățile și să se aducă dreptate veșnică, și să se pecetluiască vedenia, și proorocul, și să se ungă Sfântul Sfinților. Să știi, și să cunoști, că dela ieșirea cuvântului, ca iarăși să se zidească Ierusalimul până la povățuitorul cel uns, săptămâni șapte și săptămâni șasezeci și două și se va întoarce, și se va zidi ulița și zidul, și se vor deșerta

vremile. Și după cele șasezeci și două de săptămâni va pieri ungerea și judecata nu va fi întru dânsa; iar cetatea și Biserica o va strica cu povățuitorul cel viitor și se vor tăia întru potop și după sfârșitul războiului celui tăiat, rânduit-a pustiire. Și va întări legăura la mulți o săptămână și în mijlocul săptămânii va înceta jertfa și turnarea și în Biserică va fi urâciunea pustiirii lor și până la sfârșitul vremii nu va înceta pustiirea.” (Dan. 9,24-27)

Servul Domnului, profetul Miheea, încă din anul 730, a. H., a cunoscut, prin descoperirea divină, locul unde se va naște cel Nenăscut: „Și t. Bethleeme casa Euftratului mic ești între miile lui Iuda, totuși din tine va ieși cel ce va fi domn în Israel și ieșirile lui din început, din zilele veacului” (Mih. 5,2).

Regele profetilor, marele vizionar Isaia, face cunoscut contemporanilor neamului din care se va naște Domnul, după trup; „Și va ieși toiag din rădăcina lui Iesei și floare din rădăcina lui se va înălța.” (Is. 11,1) Neamul lui David a fost ales, dela început, de către Dumnezeu ca din el să se nască fiul Său cel unul născut din Tatăl, mai înainte de veci. Acest fapt nu era un lucru necunoscut. Toată lumea veche evreească știa că din seminția lui David, (II Imp. 7,12-13-16; III Imp. 9,5) se va naște Impăratul Păcii (Is. 9,6).

Tot Isaia profetul, ne spune precis că Iisus Hristos se va naște din fecioară: „Iată, fecioara, în pântecul va lua și va naște fiu”, (Is. 7,14) ca mai apoi să ne spună și numele lui: „... și vei chema numele lui. Emanuil, Domnul este cu noi” (Is. 7,14; Mt. 1,22) iar mai pe urmă adaugă: „Un prunc s'a născut, un fiu ni s'a dat și domnia este pe umerii Lui și se cheamă numele lui: sfetnic minunat, Dumnezeu, puternic, părinte vecinic, domn al păcii”, (Is. 9,6).

Lumina stelei minunate care a strălucit deasupra staulului în care s'a născut Domnul, încă a fost prezvăzută de profetul Isaia, când zice cu „Iată, întuneric va acoperi pământul și un nor des peste popoare; dar asupra Ta va răsări Domnul și mărirea Lui se va arăta asupra Ta și popoarele vor veni la lumina Ta și regii la lumina Ta cea răsărindă”. (Is. 60, 2-3).

Nici închinarea, plină de semnificație, a magilor dela Răsărit, n'a fost uitată de Psalmistul care exclamă: „Regii Tarșului își ostroavele mărilor vor aduce daruri, împărații din Șeba și Seba, daruri vor aduce și se vor închina Lui toate împărățiile pământului, toate neamurile vor sluji Lui” (Ps 71,10-11).

Pentruca omul să se poată apropia cu încredere și dragoste de Acela care a fost venit din veac să-l ridice și să-l mântuiască, Dumnezeu, în planul Său de mântuire a lumii, a hotărât ca unicul Său Fiu să se nască din femeie ca să fie mai aproape de sămânța acesteia, (Gn. 3,15) adecă de om, să se nască în condiții modeste ca omul să se poată apropia și mai mult de El.

¹⁾ Au fost totuși fericiți cărora însuși Dumnezeu le a prezis că vor avea fii, cum a fost Abraam — Gn. 15, — și Zaharia, tatăl înaintemergătorului Ioan — Lc. 1,14 —

Cuvântul, putea să se pogoare pe norii cerului, inconjurat de cete îngerești, în sunete de trâmbiți, încununat de glorie dumnezeiască. Se poate ceva mai mareț decât aceasta? Desigur că nu, însă, omul s'ar fi apropiat cu frică și sfială de Acel cineva, venit direct din cer, dela Tată, inconjurat de mărire. Omului îi trebuia ceva care să fie asemenea lui, să-l simtă, să-l pipăie, să suferă și să se bucure cu el, să rădă și să plângă împreună cu dânsul. Ii trebuia ceva concret și cât mai accesibil puterilor sale de recepție și înțelegere.

Tot așa de bine putea, dacă a primit să se nască, să se fi născut în palate împărătești, în bogății și posturi. N'a făcut-o nici pe aceasta. De ce? Din același motiv.

Dacă s'ar fi născut în palat, ar fi trăit o viață de mare împărat și s'ar fi înălțat în toată gloria Sa la cer, ar fi fost atât de străin și de puțin accesibil firii umane încât, chiar dacă omul s'ar fi apropiat de El, ar fi făcut-o cu frică și sfială ca de ceva necunoscut și temut. Or așa omul L a simțit atât de aproape și s'a apropiat cu toată încrederea și iubirea de acela care este Iubirea însăși.

În planul dumnezeiesc de mântuire a lumii, a fost prevăzut și acest amănunt. Dumnezeu a văzut că omul a încercat primadată să se urce până la El (Adam) dar n'a reușit. Acum s'a pogorit pe Sine până la nivelul omului, ca totuși să-l răntuiască.

Pentruca să ne mântuiască, „Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit între noi” (Ioan 1.14), cari trebe să fim vrednici de mila săvârșită de Dumnezeu asupra noastră și să ne închinăm cu smerenie, ca odinioară Magii dela Răsărit, la ieslea Bethleemului, aducându-l celui nou născut prinoase de mulțumită, închinare și adâncă smerenie, ca unui împărat mare și puternic.

Ilie Gh. Crișan

Cărți

ANUARUL ACADEMIEI TEOLOGICE „ANDREIANE” 1944-1945. Publicat de Dr. D. Stăniloae, rector. Sibiu, Tip. Arhidiecezana 316 pagini.

Cuprinde, pe lângă datele statistice și cronica școlară, două studii remarcabile, datorite profesorilor Dr. Neaga și Dr. C. Sârbu.

Părintele profesor Neaga publică „*Facerea*”, cu text și comentariu, o lucrare deosebit de prețioasă și folositoare, pe care am dori-o continuată tot așa până la Apocalips. Lucrări de exegeză, în felul acesta avem puține, sau aproape de loc. Exegeții noștri pregătesc volume de texte și comentarii savante. Probabil din pricina aceasta ne lipsește Biblia comentată pentru popor și pen-

tru credincioși, operă mult mai importantă decât lucrările scrise cu mare aparat științific, numai pentru specialiști. Este așa de necesar să ai la îndemână textul biblic, îngrijit tradus și comentat simplu și corect. Părintele Neaga a luat-o dela început. Să-i ajute Dumnezeu să-și continue opera până la capăt.

Părintele conferențiar Sârbu publică un studiu temeinic despre „*Originea și răspândirea sectarismului*”, cu privire specială asupra cauzelor istorice și psihologice care au determinat nașterea și răspândirea mișcărilor sectare, cauze tot așa de favorabile dezvoltării sectarilor acum, ca și după primul război mondial. Din cunoașterea cauzelor apariției și expansiunii sectelor — foarte bine studiate de autor — rezultă limpede și mijloacele de lipsă pentru combaterea lor. Sectarismul lucrează, de aceea „*se impune o accentuată vigilență și continuă prezență a Bisericii la datorie*”.

Amândouă lucrările au apărut și în volume aparte.

Pr. Marin S. Diaconescu: PRINCIPIILE DIDACTICE ÎN EPISTOLELE PAULINE în legătură cu metoda religiei în școala primară. Curtea de Argeș, 1945, pag. 32, preț 250 lei.

O problemă deosebit de importantă. Mai bine zis două: Catehizația sau predarea învățământului creștin în școala primară și sugestiile sau principiile pedagogice pe care ni le oferă în privința aceasta scrisorile Sf. Ap. Pavel.

Părintele Marin S. Diaconescu dela Pitești, actualmente consilier eparhial la Argeș, a avut o inspirație fericită când a cercetat Epistolele pauline, pentru a scoate din ele principii didactice pentru învățământul religios în școala primară.

Intr'o ordine sistematică și întemeiată pe texte alese din scrierile Sf. Ap. Pavel, Sfinția Sa arată că învățământul religios trebe să fie:

- simplu: exact, limpede și solid;
  - intuitiv, adică viu și cât mai ușor de înțeles;
  - gradat: psihologic, dela ușor la mai greu;
  - interesant: atrăgător, plăcut;
  - activ: să pună în mișcare toate puterile sufletești;
  - practic: să determine copiii ca să trăiască adevărul creștin;
  - hristocentric: inima învățământului religios să fie Iisus Hristos;
  - pios: în duh de rugăciune și iubitor: încălzit și pătruns de iubirea creștină.
- Întreg învățământul creștin să fie o desfășurare a iubirii de Dumnezeu și de aproapele.
- Inspirată și condusă după astfel de principii pedagogice, catehizația și evanghelizarea ar

avea numai de câștigat și nimic de pierdut.

Dr. I. Fruma și Dr. Gr. T. Marcu: PROCESUL MANTUITORULUI. Studiu juridic și teologic. Sibiu 1945, pag. 348,

Două inimi încălzite de iubire sfântă și luminate de cuvintele sfintei Evanghelii, „un jurist și un teolog, înfrățiți în năzuința de a studia cu deamănuntul Procesul lui Iisus Hristos înaintea Sinedriului ierusalmitan și a procuratorului roman Pilat din Pont, au urzit această lucrare — întâia în românește — în care *mântuitoarea dramă* este înfățișată în toată măreția ei *divină*.

Distinsul avocat și scriitor sibian dr. Fruma studiază procesul — cel mai celebru proces din istoria lumii — pe temeuri juridice, în lumina faptelor istorisite în Evanghelii și pe baza legilor și a textelor biblice, talmudice și romane. Concluzia studiului este că nu avem în față un adevărat proces, ci „numai un pretext de condamnare“, o eroare judiciară, în care își află mângăierea toți cei osândiți pe nedreptul, în numele unei pretinse dreptăți.

Părintele prof. univ. Dr. Gr. Marcu, studiază teologic „drama care a mântuit lumea“, pe temeiul textelor evanghelice și încheie cu consecințele pe care le-a avut procesul Mântuitorului: consecințe cu caracter vremelnic, asupra persoanelor care L-au condamnat și consecințe de durată, cu urmări asupra posterității și care interesează omenirea întreagă: Invierea, mântuirea lumii și disgrăția Israelului (p. 335).

Lucrarea aceasta este de folos pentru orice creștin, dar ea este mai ales un memento pentru toți oamenii care au misiunea să împărțească dreptatea.

Informațiuni

■ Tuturor colaboratorilor și cititorilor revistei noastre le dorim ca să petreacă sărbătorile Nașterii Domnului în pace, sănătoși și cu mult spor sufletec, atât pentru ei personal, cât și pentru familiile lor. Solia de pace și de bunăvoință între oameni, adusă de îngeri la Nașterea Dumnezeiescului nostru Mântuitor, să devină cât mai în grabă pentru noi toți, temelie nesdruncinată a întregii vieți creștinești.

■ Dintr'o greșală de calcul, administrația revistei „Calea Mântuirii“ a anunțat într'un număr trecut al revistei noastre că abonamentul pe anul 1946 la acea revistă este de 3.600 lei anual în loc de 5.000 lei cât este de fapt Administrația roagă pe frații preoți să țină seamă de această rectificare.

■ În Monitorul Oficial au apărut de curând următoarele numiri: I. P. C. Părinte Dr. Ioan Vască, dela Mitropolia Bucovinei, a fost numit Director general al învățământului religios din Ministerul Cultelor. P. C. Părinți profesori Dr. Spiridon Căndea și Dr. Liviu Stan dela Academia Teologică din Sibiu au fost numiți consilieri tehnici în acelaș Minister.

■ În ședința Consiliului Eparhial plenar ținută în ziua de 20 Decembrie a. c. P. C. Părinte Profesor Dr. Simeon Șiclovan a fost numit Rector al Academiei Teologice din Arad, P. C. Sa fiind cel mai bătrân profesor la această Academie. Cu această ocazie Preasfințitul Părinte Episcop Andrei a adus elogii fostului Rector Dr. Nicolae Popoviciu și l-a rugat să-și continue cursurile în calitate de profesor onorar al Academiei, până la sfârșitul anului școlar 1945-46.

■ Muzica Militară din Arad, angajează prin concurs 10 copii de trupă ca elevi la Muzică. Condițiile: vârsta între 12-16 ani, să aibă cel puțin 4 cl. primare, să fie sănătos și să aibă talent la muzică. Copiii merituosi sunt înscriși la Conservator și la Liceu în particular. Întâietatea o au orfanii de război. Cei interesați vor înainta cereri la Reg. 1 Roșiori Serviciul Muzicii. Arad.

Nr. 2828/1945.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei Agriș I, protopopiatul Siria, se publică concurs, prin alegere, cu termen de 30 zile.

VENITE:

1. Una sesiune parohială cu dreptul de pădure și pășune și una cânepiște.
2. Birul și stolele legale.
3. Locuință în casa parohială de sub Nr. 214 cu supraedificate și grădină.
4. Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa I-a. Se admit la concurs numai preoții cari au cvalificațiunea prescrisă pentru parohii de clasa I-a. Preotul ales va plăti impozitele către Stat și comună după beneficiul preotesc din al său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate Consiliului parohial din Agriș, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Preoții admiși la candidare, cu prealabila incuviințare a protopopului tractului, se vor prezenta în sf. biserică din Agriș pentru a servi, cânta și cuvânta și pentru a face cunoștința alegătorilor.

Aprobat:

† ANDREI,
Episcop.

Trăian Cibian,
consilier referent eparhial.

No. 2666/1945.

Pentru îndeplinirea postului de *protopresbiter al tractului Săvârșin și paroh la parohia Săvârșin I*, se publică concurs cu termen de 45 zile, dela prima publicație în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt:

I. Dela protopopiat:

1. Indemnizația de protopop dela Stat și ajutorul dela Consiliul Eparhial.

2. Birul protopopesc, câte 100 kgr. porumb, dela preoții din protopopiat.

II Dela parohie:

3. Dela parohia Săvârșin I, folosința unei sesiuni parohiale în suprafață de 30 jugh. cad arător, în hotarul comunelor Andrei-Șaguna și Șofronea.

4. Folosința alor 12,5 jugh. pământ la deal, pădure, pășune și livadă de pomi, în hotarul comunei Săvârșin.

5. Folosința alor 3 jug. fânaț și arător în hotarul comunei Săvârșin, numit „Postolnic”.

6. Folosința unei grădini, fânaț $\frac{1}{2}$ jugh. în Vinești și un $\frac{1}{2}$ jugh. arător în Halaliș.

7. Birul parohial în uz.

8. Competința de lemne din pădurea urbană și comună.

Protopresbiterul-paroh va suporta toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul său.

Reflectanții la acest post vor înainta cererile în termenul indicat, Consiliului eparhial din Arad, însoțite de documentele necesare, prescise în § ul 53 din Statutul Organic și prin concluduzul Congresului Naț. Bis. Nr. 111-1888 și anume: Să dovedească calificațiunea cerută pentru parohii de clasă primă, să producă diploma de bacalaureat de liceu și să dovedească că a împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc și s'a distins prin zel și capacitate pe terenul bisericesc și cultural.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial în secțiuni unite, dela 26 Iulie 1945.

† ANDREI,
Episcop.

3-4

Traian Cibian,
consilier ref. eparhial.

Nr. 2204/1945.

Se publică concurs, prin *alegere*, cu termen de 30 zile, pentru îndeplinirea postului de *preot ajutor* cu drept de succesiune pe lângă preotul Iuliu Lorianțiu parohia Curtici, protopopiatul Arad.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială folosită de preotul Iuliu Lorianțiu.

2. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare.

3. $\frac{1}{2}$ din răscumpărarea de bir.

De locuință se va îngriji preotul ajutor ales.

Parohia este de clasă I-a. Dela recurenți se cere să aibă calificatiunea prescisa pentru parohii de clasă I-a.

Preotul ajutor ales va suplini pe preotul Iuliu Lorianțiu în toate serviciile publice și particulare, în și afară de biserică, și va catehiza elevii dela școlăle primare la care va fi repartizat.

Preotul ajutor ales va achita din al său impozitele către Stat și comună după beneficiul său.

Cererile de concurs, însoțite cu actele necesare, adresate Consiliului parohial din Curtici, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Preoții admiși la candidare, cu prealabila aprobare a protopopului tractului, se vor prezenta în sf. biserică din Curtici, pentru a servi, cânta și cuvânta și a face cunoștința alegătorilor. Din ședința Consiliului parohial Curtici dela 17 Iunie 1945.

Aprobat:

† ANDREI,
Episcop.

3-3

Traian Cibian,
consilier ref. eparhial.

Nr. 431/1945

Se publică concurs, cu termen de 30 de zile pentru ocuparea postului de *spiritual* dela Academia Teologică Ortodoxă Română din Arad.

Reflectanții la acest post, pe lângă condițiile prevăzute în Codul Funcționarilor Publici, vor fi preoți hirotoniți celbi, sau monahi, având doctoratul sau licența în teologie sau cel puțin să fie absolvenți a unei Academii Teologice.

Spiritualul numit va avea ca beneficiu salariul dela Stat prevăzut în bugetul Ministerului Cultelor, precum și locuință, luminat și încălzit gratuit în edificiul școlii, după ce școala se va instala în edificiul său.

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Eparhial Ort. Rom. din Arad, în termenul concursului, socotit dela prima publicare în revista „Biserica și Școala”.

Arad din ședința Consiliului Eparhial dela 29 Noembrie 1945

† ANDREI
Episcop

Traian Cibian,
consilier ref. eparhial.

Nr. 4361-1945

Comunicat

Aducem la cunoștința P. C. Protopopi și Preoți că *Preotul Toma Gherasimescu, Doctor în Teologie*, este numit *preot misionar* pentru Eparhia noastră. Sf. Sa va începe zilele acestea să cutreere parohiile din Eparhie, propovăduind cuvântul lui Dumnezeu, făcând întruniri religioase cu proiecțiuni din Biblie, și colportând broșuri religioase, cruciulițe și iconițe.

Sf. Sa fiind unul din cei mai zeloși misionari din țară, îl recomandăm în bunăvoința tuturor preoților, invitându-i să-l primească cu toată dragostea și să-i dea tot concursul.

Arad în 20 Decembrie 1945

† ANDREI
Episcop